

Η ΑΡΝΗΣΙΣ

Τὸ σύμβολον μιᾶς ἐποχῆς. Ἐποχῆς ποὺ διήρκεσε – πόσο διήρκεσεν, ἀλήθεια; ἑκατὸ χρόνια; ἑκατὸν πενήντα; Μπροστὰ εἰς τὰς τόσας χιλιετηρίδας τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, πάντως μιὰ μικρὰ περίοδος – σχεδὸν μία ἡμέρα. Ἡ ἀνθρωπότης ἠθέλησε νὰ παρεμβάλῃ στὴν ζωὴν μίαν ἡμέραν ἀρνήσεως. Ἔτσι, χάριν ποικιλίας!

Χάριν ποικιλίας! Χιλιάδες χρόνια ἡ ἀνθρωπότης διῆγε μίαν ζωὴν προσπαθείας. Προσπαθείας καλῆς ἢ κακῆς, ἀλλὰ προσπαθείας νὰ δημιουργηθῇ κάτι. Τὰ ἔθνη ἤρχοντο καὶ παρήρχοντο. Οἱ πολιτισμοὶ διεδέχοντο ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, καὶ ὁμῶς διαρκῶς τὸ ἴδιον φαινόμενον: Ἡ δημιουργία. Ἕνας σκοπὸς – ἓνα μέσον πρὸς τὸν σκοπὸν – ἓνα ἀποτέλεσμα. Καθένας ἔκανε κάτι καὶ ἀνελάμβανε νὰ τὸ παρουσιάσῃ, νὰ τὸ κατοχυρώσῃ, νὰ τὸ ὑπερασπισθῇ, νὰ τὸ σπρώξῃ παραπέρα. Αὐτὸ τὸ νόημα εἶχε ἡ ζωὴ. Ὁ πρωτόγονος φύλαρχος καὶ ὁ ρωμαῖος ὑπάτος καὶ τὸ Ἀγγλικὸν κοινοβούλιον. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ σπηλαίου, ὁ τεχνίτης τοῦ Μεσαιῶνος, ὁ ἐξερευνητὴς τῶν ὠκεανῶν. Ὅλοι αὐτὸ τὸ νόημα εὗρισκαν στὴν ζωὴν. Ζωὴ – δημιουργία, ζωὴ – μία θετικὴ ἄποψις μπροστὰ εἰς τὸν κόσμον. Καὶ οὔτε μποροῦσε κανεὶς νὰ σκεφθῇ τὴν ζωὴν διαφορετικὰ.

Ὡς ποὺ ἡ ἀνθρωπότης ἐφάνη σὰν νὰ καταλαμβάνεται ἀπὸ τὸ αἶσθημα ποὺ ἔκαμε τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον Ἀθηναῖον νὰ ψηφίσῃ τὸν ἐξοστρακισμὸν τοῦ Ἀριστείδου, διότι εἶχε βαρεθῇ νὰ ἀκούῃ δι' αὐτὸν ὅτι εἶναι δίκαιος. Καὶ ἔγινε καὶ πάλιν μία προπαγάνδα ἐξοστρακισμοῦ τοῦ δικαίου, τοῦ ἐπιβλητικοῦ, τοῦ μεγάλου. Ὅ,τι ἦταν ὡς τώρα σεβαστόν, ὅ,τι ἐθεωρεῖτο ὡς ἱερόν, ἔπρεπε νὰ πεταχθῇ ἔξω: Ὁ μέγας προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου, μὲ τὰ καθήκοντα καὶ τὰς δεσμεύσεις ποὺ φέρνει. Οἱ μεγάλοι σκοποὶ. Τὸ μεγάλο νόημα τῆς ζωῆς, ἡ μεγάλη δημιουργία. Ὁ μέγας δημιουργός.

Ἡ ἄρνησις ἤρχισε νὰ ζητῇ νὰ ἀντιταχθῇ μπροστὰ σὲ κάθε μεγαλεῖον. Ἡ ἄρνησις ἢ στεῖρα. Ἡ ἄρνησις ποὺ γίνεται μόνον διὰ τὴν ἄρνησιν. Ποὺ ἀρπάζει ὅ,τι νᾶναι, τὰ πειρὰ ἀπίθανα, τὰ πειρὰ ἀσυμβίβαστα, τὰ πειρὰ ἐξωφρενικά, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κτυπήσῃ ὅ,τι εἶναι θέσις, ζωὴ, δημιουργία. Νὰ τὸ κτυπήσῃ. Νὰ τὸ γκρεμίσῃ. Ἡ τοῦλάχιστον **[σελ. 2]** νὰ τὸ κρύψῃ. Ὁ καπνὸς τῆς μαύρης ἀρνήσεως ἐζήτει νὰ κρύψῃ κάθε τι τὸ μεγάλο μπροστὰ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ γκρέμισμα, νὰ τὸ ἰδανικόν. Στὸν Ἰκτῖνον, ποὺ ἔκτισε τὸν Παρθενῶνα, ἀντέταξαν τὸν Μοροζίνι, ποὺ ἐγκρέμισε τὸν Παρθενῶνα αὐτὸν μὲ τρεῖς βόμβες.

Ἡ ἄρνησις! Naί, ἀλλά... ἀλλ' ἔρχεται ἡ ζωὴ, ζωὴ ἀνθρώπων καὶ ζωὴ λαῶν, καὶ ἐκδικεῖται διὰ τοὺς ἐξοστρακισμοὺς καὶ ἀρνεῖται καὶ αὐτὴ μὲ τὴν σειρά της τὴν

ἄρνησιν. Ἡ ἄρνησις ὁδηγεῖ μόνον στήν ἐξουδένωσιν, στὸν θάνατον. Ἡ ἄρνησις μυρίζει τάφον.

Καὶ οἱ ἄρνηταί, πού –ὄλα κι' ὄλα– τὴν ἀγαποῦν διὰ τὸν ἑαυτὸν τους τὴν ζωὴν, ἐγύρισαν μὲ φρίκην τὸ πρόσωπον. Ἐμπρὸς εἰς τὸ φάσμα τοῦ θανάτου, ἡ γενεὰ τῶν ἀρνητῶν ἐνόησε ποῦ ὁδηγεῖ αὐτὴ ἡ ἄρνησις. Μόλις πρωτοαντίκρουσε τοὺς καρπούς τῆς ἀρνήσεως στήν πρᾶξιν, μόλις ἐξηναγκάσθη νὰ τοὺς δοκιμάσῃ, ἄρχισε νὰ καταλαβαίνει καὶ –ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται–... ἀρχίζει ὁ παλαιὸς Ἀθηναῖος νὰ ἐρωτᾷ δειλά-δειλά... μήπως θὰ μπορούσαμε νὰ ἀνακαλέσωμεν τὸν ἐξοστρακισμόν. Μήπως θὰ μπορούσαμε νὰ φωνάξωμε πίσω τὸν Δίκαιον;

Ἄλλ' αὐτό, ἡ ἀπάρνησις τῆς ἀρνήσεως, δὲν εἶναι ἀκόμη ἡ θέσις. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μαθηματικὸς τύπος. Χρειάζεται νέον ξεκίνημα πρὸς τὴν ζωὴν. Τὴν ζωὴν ποὺ ἔχει νόημα, ἔχει σκοπὸν, ἔχει νοῦν ποὺ τὴν κυβερνᾷ, ἔχει δημιουργόν. Τὴν ζωὴν ποὺ ἔχει νόμους, ἐπιβάλλει βάρη, καθήκοντα, θυσίας. Τὴν ζωὴν ποὺ εἶναι συνειδήσις, πειθαρχία, ἐργασία, δημιουργία. Τὴν ζωὴν διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀσημοτέρα καὶ ἀτελεστέρα θετικὴ προσπάθεια ἔχει ἀσυγκρίτως μεγαλυτέραν σημασίαν ἀπὸ ὄλα τὰ μεγάλα λόγια τῶν ἀρνητῶν.

Μίαν τέτοιαν προσπάθειαν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀποτελέσῃ καὶ τὸ περιοδικὸν τοῦτο.

[Ἀκτῖνες 1 (Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1938), σελ. 1-2]